

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvc.

V edinosti je moč!

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdanji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvc. večerne številke po 4 nvc.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvc. Izven Trsta po 1 nvc. več.

Oglasi

se računajo po vrstah in petiti. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novejšje vesti.)

Budimpešta 30. Danes zvečer je bilo zborovanje madjarskih dijakov, da protestirajo proti postopanju vojnega ministra barona Krieghammerja v vprašanju rabe nemščine v vojski, oziroma oglašanja rezervistov na kontrolnih shodih. Po zborovanju je šla kaka stotina dijakov, kateri je sledila mnogobrojna množica, pred hišo liberalnega kluba, kjer so klicali: Doli s Krieghammerjem! Jelen! (pomeni naš »tukaj«) itd. Redarstvo je razpršilo demonstrante.

Budimpešta 30. Financijski odsek zbornice poslancev je odobril proračun poljedeljskega ministerstva.

Budimpešta 30. Ogersko kvotno odposlanstvo bo imelo te dni ustanovno sejo, v kateri izvole predsednikom Kolomana Tiszo in poročevalcem Maksa Falka. Ministerski predsednik sprejme predsedništvo v avdijenci.

Obe deputaciji se snideta na Dunaju dne 8. novembra tega l., da pričneta pogajanje. To bo trajalo kratko časa, ker ni pričakovati, da bi se obe deputaciji zedinili. Potem pričneta pogajanje obe vladi.

Budimpešta 30. (Zbornica poslancev.) Po prečitaniu prošnje je obvestil predsednik, da je posl. Bela Barabas naznanil nujno interpelacijo v zadevi zglajenja na kontrolnih shodih. Interpelacija upotijo ministerskemu predsedniku. Prih. seja bo v soboto.

Petrograd 30. Holandski komitet je priobčil v tukajšnjih novinah poziv, v katerem prosi v prisrčnih besedah, da občinstvo priteče s prispevki na pomoč udovam in sirotam in ranjenim Boereem. Dosedaj sta nabrala zlasti »Novoje Vremja« in »Petersburger Zeitung« znatne svote.

Sredce 30. Sobranje je imelo danes prvo sejo ter je izvolilo predsednikom vladnega kandidata Bakalova.

Bern 30. Na današnjih volitvah za narodni zbor so zmagali zopet nacionalni demokrati z veliko večino. Socijalisti so ostali v manjšini.

Kingston 30. Danes se je vršila poroka pricuzinje Isabelle Orleanske s princem Ivanom Orleanskim.

Madrid 30. V senatu je danes grof Almenes zahteval, da se priobčijo tajne listine glede pravde proti generalom, ki so izročili Kubo in Manilo sovražnikom.

Ministerski predsednik Silvela je odgovoril, da se mu zdi to objavljenje neumestno. Grof Almenas je izjavil, da uloži potemtakem interpelacijo o politiki vlade sploh. Silvela je bil s tem zadovoljen.

Pariz 30. »Echo de Paris« priobčuje interview z transvaalskim poslanikom dr. Leydsom, v katerem je izjavil, da nikoli ni bilo govora o kakem posredovanju Nemčije v korist Boereem. Leyds ne veruje v intervencijo Evrope.

Madrid 30. Danes je bila otvoritvena seja komore; izžrebali so parlamentarne urade.

Vojna v južni Afriki.

Ladysmith 30. »Reuter« javlja: Ob polušetih zjutraj so začeli Boerei streljati s topi v mesto. Vsled odgovaranja angleških baterij so morali utihniti. Boerei gredo proti levemu krilu Angležev.

London 30. »Times« javljajo iz Ladysmitha: Zrakoplovni oddelek je spustil nad mesto pritrjen balon, s katerega je opazoval stališče in utrdbe sovražnikov. Boereev je okoli 16.000 mož zbranih na severni strani Ladysmitha.

In necessariis unitas.

Zagreb, 29. oktobra 1899.

Dne 25. t. m. je imela stranka prava v Brodu na Savi svojo glavno letno skupščino. Izvestni novinarski špekulantje so javili dunajskim in budim-

peštanskim novinarom, da je ta skupščina bila na pol fiaseo. To ni resnica. Židovski poročevalec, hoteči s tem lažjivim poročilom škoditi stranki prava, bi v stvari sami, ako bi škoditi mogel, škodil hrvatski stvari. Morda mu je to tudi pravi namen. Skupščina je bila impozantna v vsakem pogledu, toliko po številu udeležencev, kolikor po njihovem razpoloženju. Ona je bila v resnici znak življenja in gibanja sredi današnjega usodnega mrtvila. No, nam ne more biti namen, da bi Vas tu obveščali o razvitku skupščine. Nočemo Vam torej govoriti ni o govoru predsednika Grge Tuškana, ni o poročilu dra Banjavčiča, ni o govorih raznih udeležencev, ni o vsprejetih resolucijah, katere so vse neizmerne važnosti, ni o neštevilnih brzjavkah, došlih na skupščino od vseh strani hrvatskih in slovenskih pokrajin.

Po našem subjektivnem umevanju je najvažnejši in glavni moment skupščine ta, da so se je udeležili gospôda dr. Bresztyenski, kanonik Rubetić in veleposestnik Milan pl. Kiepach. Dr. Šandor Bresztyenski, predsednik kluba koalirane opozicije, ki med stranko prava in neodvisno stranko zavzema nevtralen položaj ter služi mej obema kakor trait d'union, se je sicer, kakor dobro došel gost, udeležil že skupščine na Trstati lanskega leta. Ali sedaj je bilo prvokrat, da je na taki skupščini zastopal neodvisno stranko; a zastopala sta jo prav kakor odposlanca njenega kluba zastopnika: kanonik Cvjetko Rubetić in Milan pl. Kiepach. To je po našem menenju pravi dogodek v razvoju našega političnega življenja, ker je nov dokaz o iskrenih in tesnih odnosih med stranko prava in neodvisno stranko. Seveda, da to še ni fuzija, in ta je morda še daleč. No, to ne dé nič. Fuzija se ne da prisiliti ni narekovati, ona pride, ako Bog da, od sebe. Navzočnost odposlancev neodvisne stranke na skupščini stranke prava pomenja iskrenost in resnost koalicije, pomenja jedinstvo akcije v onem, kar je danes najnujnejše: in necessariis unitas. Razlike, ki obstoje med obema

P O D L I S T E K.

19

Sursum corda!

Spisal E—n.—n.

Kaj se braniš verjeti, ko imaš resnico črno na belem? Ali ne stoji v onem pismu razločno besede »z Bogom! Pozabi me!«? Stojé, stojé in čital si jih, desetkrat, dvajsetkrat, stokrat; prijemal si se za glavo, težko roko si polagal na divje bijoče sree, stokal si kakor bolnik in krvave solze so ti silile v vroče oči. Verjeti ne moreš, razumeti ne moreš...

Tako je, a zakaj, zakaj, zakaj je tako?

Mar je to uganka ženske duše? Maščevanje usode? Zakon življenja?

Kako je to mogoče?! Taka ljubezen, taka ljubezen! Pa kar čez noč... kako je to mogoče? In glej — po svetu hodijo ljudje, pa se še smejejo in kupčujejo, barantajo in se zabavajo. Ali so to sami norei? Ali ne vidijo, da je vse slepilno, vse goljufivo? Naj pogledajo v njegovo sree, pa se bodo zgražali na vsem, kar zazrejo tam.

Ali kaj! Ljudje ne umejo njegovih bolečin, ne vedo, kako sree umira in duša krvavi. Ljudje so trgovalci, sebičnejši. »Kaj jim tuja bol?...

A le počakajte! Noč ni samo moja. Tema zakrije tudi vaše zvezde, oblaki popijejo tudi žarke vašega solnea. Nočoj še slišite slavčka, jutri zadoni čukova pesem tudi v vaših ušesih...

Oh! Kako se je to zgodilo...?

Kdo naj ti to pove, ubogi Savič? Morda ona sama ne vé. Zgodilo se je in to je tvoja nesreča. Uzrok je skrit, kakor korenine strupene rože. Pozabi, pozabi! — Saj ti je pisala: Pozabi me! — Čemu torej misliš na njo? Ali ne veš, da je vsaka misel nova bol? — Po kaj ti plavajo spomini v minolost? — Včasih si znal pozabiti vse, kar je ležalo za teboj! Užival si srečo trenutka, sanjal si svetlo bodočnost, a minolost te ni morila. Mnogo si trpel, a spomin na vso bedo si pokopal. Zakaj se sedaj spominjaš?

Zakaj kličeš one lepe dneve, ki so sami meči, zadirajoči se ti v sree? Zakaj se koplješ v tem morju boli in muk? — Misli in spomini ti ne podajo zdravila.

Zgodilo se je. Tega ne moreš izpremeniti.

Ko si odšel domov, si nesel cel rudnik zlatih upov s seboj. Gora se je udrla in zlata jama se je zasula. Kaj si trpinčiš glavo z večnim vpraševanjem: zakaj?

Pravijo, de vse mine. Njeaa ljubezen je mi-

nola, tudi tvoja ból izgine. A ti ne veruješ. In nočeš misliti na to. Sam si zadiraš nož v svežo rano, pa ga notri vrtiliš, kakor bi ti bolečine provzrokovala največo slast.

Trpiš, prijatelj! — Eh, tako je življenje. Morda si premalo mislil na zgodovino Polykratove sreče. Toda tebi ni bilo treba, metati prstana v morje. Saj je usoda sama skrbela za to, da si okusil tudi dosti pelina. A sedaj — sedaj. Na minolo trpljenje ne misliš več. Če se ti misli vračajo v minole dneve, iščeš v njih samo, kar je bilo lepega, sladkega, nadpolnega. Ne bole te nekdanje muke, temveč nekdanja sreča — ker je ni več.

Kako je to mogoče!

Stokrat, oh, kaj — kdo ve, kolikokrat? Nešteto ti je povedala, da te ljubi, neskončno, strastno, blazno, opojno, srečno ljubi. In ti si ji verjel. Moral si verjeti v svojo bajno srečo, ker niso samo njene besede prisegale. Njene oči so zastrjevale, da prisega resnično. Kadar ti je stisnila roko, si čutil, da ti jo stiska ljubezen. Kadar te je poljubila, si vedel, da te njena duša objema. Ona je živela za-te, v tebi, samo v tebi.

In vse je izginilo!... Kdo naj veruje to?..

Človeški razum je slab, — morda že čaka blaznost, da se naseli v celicah tvojih možganov.

strankama, ne smejo kaliti tega jedinstva. Ni dolgo za nami oni čas, ko sti v stranki prava jeli prevladovati struja protivna slovanski solidarnosti, in ona, protivna škofu Strossmayerju. Danes kakor da sti ti dve struji izginili iz stranke in s tem sti tudi odpravljeni glavni zapreki jedinstvu v akciji. Protivniki tega jedinstva, ki sledé nekim predsodkom proti stranki prava in bi hoteli loviti v motnem, se tudi danes, zlasti v Dalmaciji, sklicujejo na ono, kar se je kedaj pisalo proti škofu Strossmayerju. No, pri dobro mislečih ljudeh ne opravijo ničesar, ker vsakdo vidi, kako korektno je v tem pogledu stališče »Hrv. Domovine«. Menda se ne motimo, ako pravimo, da k vsemu temu novemu razpoloženju stvarij v Banovini — naj bo to, kolikor se hoče tudi indirecte — pomaga tudi vedenje poslancev stranke prava v državnem zboru na Dunaju. Naše nekdanje notranje mizerije in naše nekdanje pehanje kakor da se njih niti dotaknilo ni. Oni, ognjeni in iskreni privrženci stranke prava, so tudi sijajen izgled udanosti slovanski solidarnosti in hrvatskemu biskupu. Drugače tudi ne more biti, kajti saborske adrese, ki jih je hrvatski sabor votiral, ko je biskup Strossmayer imel glavno besedo v njem, osobito pa ona, morda najvažnejša, izdelana leta 1861. po dr. u Račkem, v nje zgodovinskem delu, a za katero sta glasovala dva očeta stranke prava, vzletni Evgen Kvaternik in jekleni dr. Ante Starčević: so sijajna obramba državnega prava hrvatskega, ki je glavno jedro programa stranke prava.

Toliko neodvisna kolikor stranka prava stremi po oživotvorjenju narodnega načela na temelju državnega prava hrvatskega: stremiti namreč za tem, da se vse hrvatske dežele združijo v eno državno samostalno skupino v okvirju monarhije. To je glavni cilj jedni in drugi stranki, to je njihju idejal, a to je ideal hrvatskega naroda. Ko pa ju to spaja, je povsem naravno, da ob sedanjih okoliščinah patriotizem nareka jedni in drugi stranki, da ne iščeti onega, kar ju loči ali ju more ločiti, ampak onega, kar ju družijo. Dokler bodo trajale sedanje razmeze, se glavni cilj ene ali druge stranke ne da doseči, ter je v prvi vrsti neposredna potreba ta, da se odpravi današnji zistem, da bo tako odprta pot svobodi in jedinstvu naroda. Da, borba proti zistemu, da se le-ta poruši, da ga odpravimo: je glavna in direktna zahteva hrvatskega patriotizma. Ako bi rodoljubi jedne in druge stranke hoteli iskati onega, kar jih loči, da bi razpravljali o tem in se pehali radi tega, bi le pomagali sedanjemu zistemu in delali na njegovo korist. Na njihovih prepirih bi se nikdo ne veselil tako, kakor zistem. Narod je to vrlo dobro pogodil se svojim zdravim patrijotičkim razumom in je klical po jedinstvu. Prvaki so umeli klic naroda in zjediniili so se v skupno akcijo. Od tod narodno navdušenje, od tod sijajni rezultat zadnjih saborskih volitev. Borba proti zistemu.

Evo vam geslo, s katerim se treba boriti sedaj, vedno imajoči pred seboj idejale državnega

Tako grozne uganke morajo zmešati pamet. Tudi človeško sree je slabo. Taka blazna bôl lahko vse napravi v sreč.

Savič se je po dnevi opotekal po ulicah, po noči se je valjal po postelji; po dnevi je sanjal — moreče sanje, po noči ni mogel spati.

Nesrečen je bil. A z besedo »nesrečen« ni nič povedano. Duša največjega grešnika ne more v peklu tako trpeti.

Vsi njegovi upi so bili uničeni. Pa kakšni upi! Kakšen svet si je bil ustvaril v srečni domišljiji svoji — in tega sveta ni več.

Ha! Saj to vendar ni mogoče! Mar je ona vse pozabila?

Kako bi bilo to mogoče! On ne more pozabiti, kako bi ona pozabila? Saj živi spomin tudi v njeni glavi. Toliko sreče, toliko slasti ne more izginiti kar čez noč. Ona ni mogla pozabiti.

Ali je dejala v svojem pismu, da je pozabila?

Ne, tega ni dejala! Ni pozabila ne, in če bi bila to zapisala, bi se bila lagala. One božanske ure, polne rajске blaženosti, so se morale vtisniti v njeno dušo in majhna sapica jih ne more odpihniti.

Ali pa tudi ona tako trpi, kakor on? — Oh, če bi trpela, ne bi mu bila mogla pisati tako,

prava hrvatskega, da izkoreninimo tujinstvo, da se narodu zagotovi ekzistenca, proti kateri so danes izvestni napori naperjeni, da se raztrgani udje domovine zjedinijo, da se domovini zagotovi najelementarnejše pravo njeno, da bomo mogli — kakor je krasno rekel Grga Tuškan — razpolagati z seboj in svojo usodo. Bila je doba, ko je jeden najuglednejih italijanskih rodoljubov, Bettino Riccasoti, pozival vse svoje sodomoroce, naj se otresejo vseh zadev in preprirov ter naj združijo vse poštene vesti: la coalizione delle coseienze oneste. Taka koalicija je danes potrebna v Hrvatski; a ravno koalirana opozicija odgovarja tej potrebi. To je koalicija vseh poštenih in neodvisnih Hrvatov; koalicija vseh svobodnih elementov: koalicija vseh onih, ki — da-si se ne strinjajo v nekaterih vprašanjih, — spoštujejo menenje drug drugega po zahtevah svobode in znosljivosti — in dubiis libertas — hočejo biti zložni v najhujših stvareh — in necessariis unitas —, pa jih o tem vodi nesebična ljubezen do domovine — in omnibus caritas. Da, v prvi vrsti bodi konec današnjemu neznosljivemu stanju stvari. Ne pozabimo nikar, da je bilo leta 1848., ako ne drugo, narodno vprašanje rešeno. Borba leta 1860., po proglašenju ustave, je bila v nas politiške naravi. Danes pa, nasprotno, ne gre le za politiko, ampak vsiljujejo narodu tudi tuji jezik in se pod raznimi imeni utihotaplja narodno vprašanje samo, da bi nam kako uničili naš glavni pridobitek iz leta 1848. Že ta okolnost bi zadoščala, da nas vseh uveri o potrebi, da se vse domovinske sile združijo, ako hočemo, da po porušenju sedanjega zistema izpolnimo glavni evanđelij vsakega zavednega naroda, postulat našega državnega prava: sloboda in jedinstvo.

To se umeje ob sebi, da koalicija ne sme biti le platonična stvar, ampak pred vsem treba: dela, dela in dela! Fides sine operibus mortua est. A glavna skupščina stranke prava, ki se je vršila v Brodu, je slednjč delo, je akcija, ki brez dvoma porodi dobrega sadu in bo delovala na narod. Z duhom, ki je prevejal vse nje delo, je pokazala ona tudi na jedinstvo, ki vlada v narodu, kajti na skupščini je sodeloval narod, došel od vseh strani: bodisi po svojih odposlanih, bodisi po pismenih izjavah. Privržencem sedanjega zistema in njihovim agentom se je posrečilo, da so o Hrvatski širili krivo menenje, kakor da se je ona prilagodila današnjemu zistemu, kakor da je narod izgubil vsako odporno silo in vsako vero v svojo bodočnost. Koalirana opozicija pa je že sama po sebi protivna dokaz; a protivna dokaz je tudi skupščina stranka prava, ki je sijajno dokumentirala voljo naroda, da hoče biti sebi svoj, jedinstven in sloboden. Neodvisna stranka ne le, da je bila zastopana na skupščini, ampak ona se tudi veseli na vspehu svoje zaveznice v borbi proti zistemu, v borbi za narodne svetinje. In necessariis unitas!

Dinko Politeo.

— Z Bogom! Pozabi me!

Besede so trde kakor jeklo, in vendar je v njih nekaj mehkega, da je ne more sovražiti. A on mora sovražiti! Take besna bôl ne more biti potolažena brez sovražtva.

Pa koga naj sovraži?

Nje ne more, ne more! Ona mu ustaja v spominu tako krasna, tako mila in blaga, da bi se zjokal vspričo njene slike in jo še prosil odpuščanja. Zakaj? Ker je ne more preklinjati? Ker je sam tako nesrečen in ker ne more umeti, da je bilo to mogoče.

Zdramil se je. Hotel je pregnati spomine. A spomini so mu skakljali pred očmi in niso se dali prepoditi. Pokazovali so mu solučne slike in sličice, globoki vzdihli iz najtajnejših kotičkov njegove duše so pa vpraševali: Kje je sedaj vse to?

Ah, ne prepevajte več slavospevov življenju, ne hvalite več sreče. Vse je slepilno, vse se roga človeku in njegovemu zaupanju. Savič ne zaupa ničemur več. Kje je še grad, ki bi imel dosti močen temelj, če se je zgradba njegove sreče mogla porušiti. Nihče ne bi bil smel verjeti, da ta ljubezen kdaj izgine. Z njunimi bitji je bila spojena, v njunih sreih je imela korenine. Vse je pričalo njeno pristnost, njeno trajnost, njeno nepremelj-

Gorska razmišljanja.

XV.

Kaj vse počenjajo slovenski časopisi na Kranjskem in na Goriškem! To je že grozno! In taka hrana naj bi koristila ljudstvu, tako ravnanje in ubijanje drug drugega naj bi vzgajalo naš narod?! Omikanemu človeku se že gabi, na priprostega človeka pa deluje demoralizovalno, ker mu moti pojme, da zgublja ves zmisel za presojo, kaj je dostojno in kaj j nedostojno?! A krvava ironija je v tem, da slovenski narod sam plačnje tak — sport. In ob takih žalostnih okoliščinah se vse štuli za osrečevaltelje ljudstva, onega nesrečnega slovenskega ljudstva, ki je krvavo potrebno mejsebojnega miru, zdravega pouka, morale in kreposti, ki je potrebno skupnega dela za svoj obstanek in za napredek na gospodarskem, narodnem in političnem polju. Ako so vas — dragi rojaki — osebnosti, sovražtvo in strasti že tako oslepile, da si ne morete podati rok v spravo, za potrebni mir in skupno delovanje, potem pa: položite, mandate odstopite od častnih in zaupnih mest, na katere vas je postavil narod, in konec bo takih preprirov in mir naj napravijo — volileci!

XVI.

Da bi pa kdo tudi gorskemu razmišljevalcu ne očital morda hrepenenja po kakem častnem mestu, ali celo mandatu, izjavljam slovesno in z čustno besedo, da ne le da ne reflektiram na kaj takega, marveč bi raje šel v Ribnico rešeta delat, nego da bi vsprejel, tudi ko bi me izvolili.

V svojih »razmišljanjih« sem omenil nekoč, da smo zlasti mi goriški Slovenci posebno ljudstvo, specialiteta. Komaj se je kdo — žrtvovaje čas in denar, ne plašeči se sitnosti in zamere — oprijel človekoljubnega dela za vsestranski napredek so-rojakov, svojega naroda — pa že prežijo nanj različne osebe, z različnimi in ne ravno najčistejšimi nameni. Iščejo dlako v jajei — ne da bi ni najmanje upoštevali vso požrtvovalnost in delovanje njegovo —, in grabijo po kamenu, da bi ga ubili. Tako ni prav. Tako postopanje ni pošteno. Ljudje, ki delajo tako, ne koristijo rojakom, marveč sečejo rane milemu, od vseh strani zatiranemu narodu.

XVII.

V takih splošnih zmešnjavah, ob taki gnilavi, vrgli so jabolko prepira tudi mej učiteljstvo. Niti učiteljstvo na Goriškem, niti ono na Kranjskem ni bilo dovolj močno iz sebe, da bi spoznalo in odbilo sovražnika ter da bi rama ob rami, mož pri možu, delalo zložno — za-se in svoj stan! In sicer s poučevanjem ljudstva in dokazujé ljudstvu vsa koristna dela učiteljeva, potrebo šole kakor velekoristne naprave. Mesto da bi bili skupno delali za večjo veljavo in samostalnost učiteljskega stanu, učitelji so se začeli prepirati med seboj. Po tej poti učitelji ne bodo koristili svojemu stanu niti šolstvu. Previdnosti, edinstvi in — takta je treba zlasti učiteljem. V mejsebojnem prepiru pa učite-

(Dalje v prilogi).

vost. In vendar je izginila, popolnoma izginila. Ne samo opešala, potemnila; ni je več, jednostavno: ni je več.

Ne veruje več nikomur in ničemur.

One rože tam so krasne? Lepo dehté? — Ne verujte! Laž so, njih lepa barva in mila dišava vas vara.

To solnee na nebu...? Z zlatimi žarki vas obseva, z blagim žarom vas greje? — Ne verujte! Laž je, laž, laž, laž!

Slavčkova pesem? Ljudska umetnost? Učenjaška znanost? — Nič, nič, nič! Ne verujte! Laži, same laži!

Vse je laž!

Samo njegovo trpljenje je resnično. In vsa beda sveta je resnična. Mar se ni bil povspel v najvišje višave, nad zvezde, v eter vesoljnosti? Mar se ni bil potopil v najgloblje globočine oceana...? In kaj je našel?

Bedo, bedo, bedo!

Laž!

Kjerkoli so ljudje upali in zidali svoja poslopja na temelju nadej, povsod jih je življenje izdalo. (Pride še.)

lji malo da niso pozabili na žalostno gnotno stanje svoje.

»Gorica« in nje urednik vesta mnogo pripovedovati o »dobri volji« slovenskih poslancev za stradajoče učiteljstvo. To vse se lepo piše, lepo čita in lepo čuje: da odbor »Sloge« skrbi za učiteljstvo itd.

Italijanski poslanci imajo že izdelan načrt zakona, po katerem bi učitelji dobili 25% povišanja na svojih plačah. Dr. Tuma je že naznanil v »Soči«, da je on — s posebnim ozirom na stanje dežele — za 100 gl. povišanja vsakemu razredu, in za to, da se pokojnina uredi enako državnim uradnikom. Sedaj so dr. Gregorčič in somišljeniki na redu, da povedo tudi oni: kdaj, kako in kje hočejo pomagati stradajočemu učiteljstvu! Prosimo prijaznega odgovora.

Shod pol. društva „Edinost“ dne 29. oktobra 1899. v Škedenju.

Ob polpetih popoldne je predsednik političnega društva »Edinost«, g. prof. Matko Mandić, otvoril zborovanje. Pozdravil je zborovalce, izreki jim zahvalo na mnogoštevilni udeležbi. Predstavil je vladnega zastopnika, gosp. svetovaleca Baeherja, navzoča okoličanska poslanca, gg. Ivana Marija Vatoeva in Frana Dollenza, ter prečital brzojavni pozdrav poslanca g. viteza Nabergoja, ki je bil zadržan in ni mogel priti na shod. Zborovalci so priredili svojemu poslancu burno ovacijo. Predsednik Mandić je razložil namen današnjemu shodu. Odborniki političnega društva »Edinost« so prihiteli v Škedenj, da se zopet enkrat resno pogovorimo, da razvijemo program političnega društva, na drugi strani pa čujejo želje Škedenjcev in Magdalencev. Razpravljali bomo — je rekel — o splošnem političnem položaju, in sicer na kratko, kajti vam, zlasti onim, ki čitajo slovenske časnike, so naše razmere itak dobro znane. Vsi vemo, kako se nam godi. (Klic: Prav dobro se nam godi!) Drugi govornik bo razpravjal o prihodnem ljudskem štetju. Predsednik je izrazil željo, da bodo zborovalci pazljivo sledili današnjim razpravam ter je povabil g. dra. Otokarja Rybářa, da spregovori o naših razmerah.

Občinstvo je govornika živahno pozdravljalo z glasnimi: Živio dr. Rybář!

Gosp. dr. Rybář je govoril blizu tako-le:

»Častita gospoda! Slavni zbor! Odbor pol. društva »Edinost« mi je poveril nalogo, da vam razložim in pojasnim naš politični položaj, posebno z ozirom na razmere v Trstu in okolici. Ne pričakujte danes od mene dolgega govora in velikih pojasnil. Vi poznate naše razmere ravno tako dobro, kakor so znane meni. Nedelja je za to, da se oddahnete od svojega dela, in jaz vam nočem kratiti te pravice z dolgočasnim govorom.

Naše društvo je že razpravljalo o sedanjem našem političnem položaju na shodih v Barkovljah, kjer sem govoril jaz, in pri Sv. Ivanu, kjer je urednik »Edinosti« g. Makso Cotič v res temeljiten govoru podrobno razpravljalo o tem predmetu. Ta izvajanja so vam znana, zlasti onim, ki čitajo »Edinost«. Nočem torej ponavljati že znanih vam stvari; le nekaterih dogodkov zadnjega časa se hočem dotakniti, dogodkov, ki so zanimivi in vredni, da se jih spominjamo.

Pred nekoliko dnevi je bilo čitati v tukajšnjih italijanskih listih o občenem zboru italijanskega društva »Dante Alighieri« v Messini. To društvo ima znan oficijelni namen: gojenje italijanskega jezika mej Italijani samimi. Ali poleg tega oficijelnega ima še drug prikriti namen, namreč ta, da agitira za Italijanstvo zunaj Italije. Ta poslednji je glavni namen te družbe.

Na omenjenem shodu je govoril tudi neki Villari, a po načinu kakor je govoril, bi se moral klicati prav za prav Villano. (Veselost). Govoril je tudi o našem narodu in pripovedoval, kaksi reveži so Italijani, ker jim od Slovencev preti pogin. (Smeh). Italijani da imajo jako težavno stališče, ker se morajo vedno boriti z Slovenci. To da so premetni sovražniki in poleg tega jih podpirati — čujte — duhovščina in vlada! (Smeh in vsklikanje). Italijani imajo torej 3 sovražnike: Slovence, duhovščino in vlada. (Ponovna veselost).

Tem besedam so italijanski nevedneži seveda pritrjevali in sedaj res verujejo, da ubogi Italijani niso varni svojega življenja pred Slovenci.

In kakor da bi še to ne zadostovalo, je neki list v Trstu pisal te dni, kako da podirajo namestniško palačo ter je o tej priliki podal celo zgodovino te palače. Ta list je našel, da so v namestniški palači do Depretisa in za njim vladali namestniki, ki so bili sicer Italijani po imenu in po rojstvu, a v resnici da Italijani niso nikoli trpeli toliko, kakor pod Rinaldinijem. (Viharna veselost). Pod njim še-le da so se Slovenci jeli dvigati ter so prišli, ker jih je Rinaldini podpiral, do veljave in moči. In sedaj morajo Italijani trpeti zaradi pomoči, katero imajo Slovenci od namestnikov. (O vsem tem oddelku govora je mej občinstvom vladala nepretržna veselost.)

Gospoda, vi ste že sami v izrazih veselosti dali umeti, da smatrate tako pisarjenje kakor skrajno hinavščino. Senatorju Villariju ne zamerimo toliko, da je govoril, kako da se Italijani morajo boriti s Slovenci. Mož morda ne pozna tukajšnjih razmer. Zameriti pa moramo listu v Trstu, ki je posnel vse to, kajti ta ve, da se je zlagal. (Klici: »vedoma zlagal!«)

Da nas vlada podpira, da uživamo mi njeno protekcijo, to je tako smešno, da ni treba izgubljati besede o tem. Da spoznate, kako nas vlada podpira, hočem opozoriti samo na neke stvari, ki so se zgodile v zadnjem času na Primorskem. Tako dejstvo je rešitev prošnje hrvatskih starišev v Voloskem za hrvatsko šolo.

Volosko je skoraj čisto hrvatsko mesto. Kar je Italijanov, niso domačini, ampak priseljeni uradniki in drugi italijanski došleci, prav tako, kakor vidimo to tudi tukaj v Trstu.

Od starih časov ima ta občina italijanske šole. Sedaj pa so želeli stariši, da se jim dajo hrvatske šole in napravili so potrebno prošnjo. Omeniti moram v najboljši dokaz, da so v Voloskem res Hrvati gospodarji, pač to, da ima to mesto hrvatskega župana, g. dra. Stangerja.

O tej prošnji za hrvatsko šolo se je razpravljalo mnogo let, a slednjič je prišla vendar-le rešitev, pa kakšna rešitev! Odgovorili so prositeljem, da v Voloskem ne treba hrvatske šole, ker da svoje otroke lahko pošiljajo v sosednjo — Opatijo.

Meščani naj torej pošiljajo svoje otroke v šolo v sosednjo — vas!

Če bi se kje drugod zgodilo kaj takega, pisali bi vsi židovski listi, da je tako postopanje skrajno barbarstvo. A v nas se v takih razmerah ne sramujejo pošiljati v svet laži kakor je ta, da nas vlada podpira.

Tako se je reklo tudi nam v Trstu, da naj pošiljamo svoje otroke iz mesta v šolo v — okolico. In ti gospodje se o takih reševanjih naših prošenj še sklienjujejo na zakon. Zakon namreč pravi, da v takih krajih, kjer je v obližju štiri kilometrov že kaka šola, ni potrebna nova šola. Sedaj pa nastaje vprašanje, zakaj snujejo paralelke za italijanske otroke, ki bivajo v Škedenju, v Barkovljah, v Rojanu itd.? Saj bi tudi njim lahko zadostovale šole, katere imajo v mestu. Italijanskim otrokom je pot v mesto ravno tako dolga, kakor slovenski deci iz mesta v okolico. Ali kadar prosimo mi za slovenske šole, to je seveda vse kaj družega. In po vsem tem še trdi kak Villari, da nas vlada podpira!

Omenjeni italijanski senator je dejal tudi, da nas duhovščina podpira. Za to se moramo v tem pogledu spominjati tudi nekkih dogodkov iz zadnjih časov. V zadnjem času smo doživeli prav lep slučaj, iz katerega je razvideti jasno, kako podporo uživamo mi od strani duhovščine. Nočem omenjati ne Jurizze, ne vašega škedenjskega župnika, ampak pred očmi mi je neki drugi slučaj.

Nekje v tržaški okolici je že dlje časa izpražnjeno mesto župnika. Župljani, sami Slovenci, so poslali svoje može na škofijo, da bi pospešili ugodno rešenje tega nujnega vprašanja. Na škofiji so jim rekli: Bodite dobri, ne kričite! Če boste kričali, vam težje ustrezemo, kakor hočete vi in kakor želimo mi. In župljani so res molčali. Pohlevno so čakali in čakali in — čakajo še danes. Kolikor mi je znano, ni manjkalo kandidatov za omenjeno mesto. Kako je torej, da škofijski ordinarijat toliko časa izbira župnika, ki bi bil vreden te službe?

Odgovor je lahek: gospodje poslušajo naše nasprotnike ter se boje, da bi se zamerili tržaškim židovom. Dejstvo pa je to, da Barkovljani še danes čakajo župnika. In o takih razmerah se še drzne kdo reči, da nam je duhovščina naklonjena!

Da se nam tako godi, da se naše opravičene želje in zahteve tako malo spoštujejo, krivi smo nekoliko sami, sicer ne v tem zmislu, da smo pre-malo radikalni; tega se nam ne sme očitati. Okoličani so že pokazali, da so za narodno misel pripravljani žrtvovati vse, kar imajo. Ne, mi, ki živimo tukaj v mestu in okolici, mi nismo krivi, da na pristojnem mestu tako malo upoštevajo nas Slovence; krivi so Slovenci v drugih deželah.

Naše žalostno stanje nas sili, da moramo enkrat naravnost govoriti. V Gorici in v Ljubljani udrihajo drug po drugem, kakor da bi bili sami na svetu, kakor da bi ne imeli nobenih dolžnosti do obmejnih Slovencev. (Viharno izražanje ogorčenja.) Vem, da vsled mojih besed ljubljanski in goriški listi poskočijo na noge, ali čas je, da jim že enkrat povemo, da se motijo, ako mislijo, da so že zadosti storili, če se pripravijo med seboj. (Klici: Škandal je to!) Pomislijo naj, da niso sami, pomislijo naj, da na periferiji živijo ljudje, katerim se ne godi tako dobro, kakor njim na Kranjskem, ljudje, ki so izpostavljeni napadom od vseh strani, od magistrata in od vlade. Na Goriškem in v Ljubljani ne postopajo tako, kakor to zahteva njihova in naša korist. (Vseveče pritrjevanje.) Kako morete pričakovati, da bodo Slovenci spoštovali, ako se med seboj napadajo hujše nego napadajo nas Italijani?! Porečemo nam morda: Mi se borimo za principe. Mogoče, da imajo nekako prepričanje. A nam se zdi, da se ti ljudje borijo bolj za lastni interes. Ako bi temu ne bilo tako, bi v izvestnih slučajih dotičniki morali reči: Ker vidim, da je moja oseba na škodo občni stvari, rajši odstopim. A to se še ni zgodilo. Čas je, da jim to povemo, pa jim bodi prav ali ne! (Ploskanje in pritrjevanje.) Čas je že, da pustijo svojo osebno korist na stran in da nastopajo skupno proti skupnemu sovražniku. Slovenski narod je majhen in ako hočemo kaj doseči, moramo biti složni. Le tedaj, če bo narod jedin in ako bodo zastopniki našega naroda složni, smemo pričakovati, da bo vlada upoštevala njih glas ter da kaj dosežemo. Ako pa se bodo v drugih pokrajinah vedno le pripravili, nas ne bo upošteval nikdo. (Burno pritrjevanje in dolgotrajno ploskanje.)

Politični pregled.

TRST 31. oktobra 1899.

K položaju. Glasila večine povdarjajo še vedno z velikim zadoščenjem, da brzojavke cesarjeve do Jaworskega ni možno tolmačiti drugače, nego kakor slovesno pripoznanje ne le obstanka desnice, ampak tudi nje pravice za odločevanje v parlamentu. Levičarska glasila se sicer trudijo, ne le da bi utajila ta fakt, ampak hočejo brzojavko slikati celo kakor velik uspeh grofa Claryja nad večino. Vendar se jim vidi, da se pretvarjajo, da so sami prepričani o nasprotnem, nego govore, da torej umevajo vso težo dejstva, da se je cesar obrnil do voditelja večine, ko je izrekal svojo željo do zbornice, da je torej z najvišega mesta doli slovesno pripoznano tisto načelo večine, na katerem temelje vse parlamentarne ustanove. In prav to načelo so levičarji pogazili v blato, ko so s pomočjo intrig uveljavili svojo voljo in izsilili, da je prišla na krmilo vlada, ki je odkrita nasprotnica sedanje večine in kateri so vse skupine večine izrekle najsijajneje — nezaupanje svoje.

Grof Claryjeva vlada je torej v čudnem, ne baš prijetnem položaju. Z večino je v nasprotju, z čemer je rečeno, da nima nade, da bo mogla vladati parlamentarno. To pa je hudo, zelo hudo za vlado grofa Claryja, ki je obljubila, da opraviči svojo ekzistenco baš s tem, da uvede zopet in zagotovi redno parlamentarno delovanje. Redno parlamentarno delovanje hoče zagotoviti, v resnici pa si je ta vlada izbrala program, ki pomenja neparlamentarno vladanje: preziraje večino in ustrezaje željam manjšine. Jediní izhod iz te zagate, v katero je po brzojavki cesarjevi potisnjena še bolj, bi bilo spoznanje in povratek na pota — računjenja z večino. No, tu je vmes drugo vprašanje: ali je grofu Claryju sploh možno misliti na povratek?!

Ne! Treba le čitati nemškoliberalne liste in so- sebnost »Neue Freie Presse«, kako ga opominjajo vsaki dan, da jim je dolžnik, da mora le Nemece zahvaliti, ako je parlament začel zopet delovati. Oni da so odnehalo od obstrukcije, ali naj ne misli, da je rečeno s tem, da se ne povrnejo več k obstrukciji. Najtrdosrčnejši oderuh ne proganja tako svojih žrtev s podpisanimi menjicami, kakor Nemei nadlegujejo grofa Claryja z opominom, da ne sme storiti ničesar, kar ne bi bilo ljubo manjšini.

Z gorečim mečem zastopajo Nemei grofa Claryja pot do večine. Na najvišjem mestu pa priznavajo to večino! Rešitev za grofa Claryja bi bila jedino, ako se bi mu posrečilo razbiti večino. Ali znamenja ne kažejo, da bi bila ta možnost blizu; in sedaj, po brzjavi cesarjevi, menda manje nego popred. Torej: z večino ne sme vladati, ker mu tega ne dovolje oni, ki so ga potisnili v višino; z manjšino in proti večini se sploh ne da vladati parlamentarno; vladanje s pomočjo § 14 bi pa prav za grofa Claryja značilo kolosalen — fiasco, popolno zgrešenje s toliko samozavestjo postavljene si cilja.

Baron Banffy in opozicija. V zadnjih nekaj finančnega odseka ogerskega so se izvedele lepe stvari o gospodarstvu bivšega kabineta Banffyjevega. Dokazano je, da so posamični poslanci in častniki opozicije dobivali od Banffyjeve vlade stalne podpore iz tajnega zaklada. Opozicijskih novin ni podpiral le s subvencijami v gotovini in s tem, da jim je dajal objavljati državne oglase, ampak celo — poštna znamke so dobivali brezplačno. Ako se vzame povprečno le 10.000 izvodov, znašala bi okroglih 400.000 gld. ona svetica, ki jo je Banffy na ta način naklonil v svrhu, da bi si pridobil ljubezen opozicije. Potem takem ni nikakšno čudo, kakor omenja neki ogerski list, da si nekateri opozicijski listi ničesar ne želijo bolj, nego da se baron Banffy vrne v upravo dežele.

Vojna v južni Afriki. Vsa pažnja na krvavem pozorišču v južni Afriki je obrnjena sedaj na lepo mestece Ladysmith ob reki Klip. Kolikor je slika, ki jo dobivamo po prikrojenih angleških brzjavkah, tudi nejasna, toliko je gotovo, da Boerci to važno točko oklepajo od vseh strani in jo v malo dneh stisnejo kakor v mogočni pesti. Boerci so se, glasom zadnjih poročil, približali mestu že na $2\frac{1}{2}$ angleški milj ter zasedli višine nad mestom. Njih topništvo je postavljeno na ugodnih krajih, in da si Angleži javljajo, kakor to dosedaj že večkrat, da so boerski topi morali utihneti že po nekaterih streljih angleške baterije, je jako verjetno, da Angleže čaka podoben poraz, kakor pri Glencoe. Angleži bodo trdili seveda zopet, da so zmagali, a za nekaj časa izvemo vendar-le pravo resnico, ki, upajmo, ne bo neugodna za junaške Boerce, ki kakor levi branijo svoje svete pravice.

Brzjavna in telefonična poročila. (Zadnje vesti.)

Dunaj 31. Minister za vnanje stvari, grof Goluhowski, se je povrnil semkaj.

Madrid 30. Republikanski poslanec Sol y Orto je v zbornici ostro napadal proglas generalnega kapitana za Katalonijo, ki proglašja za upornike vse one, ki nečijejo plačati davkov. Katalonec niso separalisti, pač pa so razjarjeni radi zgube Kube in Filipin.

Vojna v južni Afriki.

Pariz 31. »Eclair« javlja, da neki vojaški komite organizira krdelec dobrovoljcev za Transval.

London 31. »Standard« javlja iz Ladysmitha dne 30. t. m. zvečer, da so Angleži zaključkom bitke demontirali topove premaganih Boercev, z bok cesar se ni več batil, da bi Boerci obstreljevali Ladysmith.

London 31. Glasom brzjavke generala Withe, je trajal boj pri Ladysmithu več ur. Angleži so zgubili 80—100 mož. Angleži so vrgli sovražnika več milj nazaj, ali niso se približali njega taboru.

Domače vesti.

Radi praznikov. Vseh svetnikov in sv. Justa izide prihodnje izdanje tega lista v petek predpoludne, ob uri, navadni po-nedeljnih in praznikih.

Umrli je v Borovnici g. Anton Majaron, posestnik, oče ljubljanskemu odvjetniku dr. Danilu

Majaronu ter glavar znane rodoljubne rodbine. Tej poslednji izrekamo svoje iskreno sožalje.

„Mlinar in njegova hči.“ Ta vezelaniniva žaloigra se bo predstavljala jutri v redutni dvorani »Politeama Rossetti«. Mi smo že danes uverjeni, da naše občinstvo ne opusti te prilike in da bo dvorana napolnjena do zadnjega kotička, posebno, ko vemo, da so glavne vloge v rokah dobro poznanih igralcev. Če se občinstvo v Ljubljani in drugje, kjer imajo vedno priliko obiskovati razne predstave — vsestransko zanima za to igro, gotovo se bode tudi naše občinstvo, ki ima le poredkoma priliko gledati slovensko predstavo.

Opomniti je tudi, da so za to igro napravili same nove kulise in vse scenerije, kar je povzročilo veliko stroškov.

Nikdo naj torej ne zamudi jutranje predstave. Igra »Mlinar in njegova hči« se v Trstu ni predstavljala najmanjše že 10 let. Pa tudi na to opozarjamo še enkrat, da bo pred in med igro svirala vojaška godba in da je čisti dobiček namenjen zavodu sv. Nikolaja. Začetek predstavi točno ob 7. in pol uri zvečer.

Divjaštvo — sad narodne demoralizacije.

Tako, le tako naprej, slavni gospodje, iz divnega mesta tržaškega! Le tako naprej, sinovi stare Dantejeve kulture, in gotovo dosežete svoj veliki »vzvišeni in plemeniti« namen. Vašemu zlobnemu črnenju po vaših skrajno lažljivih novinah smo se že privadili. Naučili smo se prebavljati pučenje naših pristinih krajevnih imen. To nam ni nič novega.

Da pa svoje janičarje — naše odpadnike vzgajate na tak lopovski način, tega si nismo mogli misliti in slutiti. Kdor bi bil prišel minoli petek v gornjo okolico, bi bil najprvo slišal nekako zverinsko tulenje — seveda ne v našem jeziku — in če bi bil pogledal v krčmo na Kontoveljsko-proseški cesti, videl bi bil tri človeška bitja, ki so vse božje jutro zlivala va-se vsakovrstnih pijač. Vedenje njihovo ni bilo človeško, niti živinsko — ne ne, ne moremo najti pravega izraza. — Če bi bil tujec, ali upehan pešec prišel z namenom, da se okrepeča, zbežal bi bil pred ono divjačino. Ta lepi sad cikorijske ne bi ga bil le napadel z najpodlejšimi psokami, ampak, če bi se bil drznil prigojavljati le z najmanjšo besedico — napadla bi ga svojat se svojimi pestmi. Morda bi se tudi čudil, ko bi bil slišal iz njihovih ust, ki so se penile gjunusnih slin, lepe vsklike: »Viva Italia«, »Viva la Lega nazionale«, »Viva Dante, Garibaldi« itd. v odmev pa »m.... per Austria«, »m.... per Naberger«, »m.... Slovenci« itd.

Ko se je zverjad nažrla, šla je proti Kontovelju. Prišedša do poštene in rodoljubne hiše, v kateri je prodajalnica, šla je svojat v prodajalnico in se začela lastiti vsega, kar ji je prišlo pod roke. Divjali in razbijali so, metali so na cesto kruh, uteže, steklenice itd. Mladeniču, ki služi v prodajalnici, je peklenška roka zagnala kruha v glavo, utež $\frac{1}{2}$ kgr. v prsi, zgrabila za nož ter pretla razsekati mladeniča, kateri je moral zbežati. Tudi gospodinja je morala zbežati in en razgrajačev je hotel siloma za njo. Zbežala je v prvo nadstropje, kjer se je zaklenila. Ne vemo, kaj bi bilo, ko bi jo bili dobili v svoje razbojniške pesti.

V tem groznem momentu je prišel človek v omenjeno prodajalnico, da si kupi cigaret. A svojat ga je zgrabila, vrgla na tla ter ga tepla in suvala, da je revež komaj zbežal na cesto.

Na cesti so ga z nova napadli in pretepali. Le z velikim naporom se jim je izvil in zbežal.

Neki mali dečko je tudi prišel v prodajalnico, da kupi, kar mu je mati naročila, a ko je videl, kaj se godi, zbežal je domov jokaje in v največjem strahu. Revče se je treslo doma in jokalo, da ga je mati komaj potolažila. Dve ženski ste bili tudi v onem času v štacuni, a razgrajači niso dali tudi njima miru; razmetavali so jim kupljene reči na vse strani in ja lovili po štacuni. Ženski sti jokali in se komaj ubranili sili. Ko se je svojat spravila iz štacune, morali so isto zapreti; drugače bi se bile zgodile gotovo še groznejše stvari.

To vandalsko početje je trajalo nič manj od 1 in pol ure.

Sedaj pa jedno vprašanje: kaj in kako bi se godilo kateremu naših, ako bi bil zagrešil sličnih stvari, če tudi v najmanji meri?!

Posebno če bi se upal upiti »Viva Italia« in »m.... per Austria«. Opaziti je, da so vsi

trije vojaki! Take pošli v boj Avstrija in rešena boš!

To je vaša kultura, gospodje, tu imate vaše — »idejale«. Kdo je bil kriv nesrečnim okoliščanom take nesreče? In če širite to — kakor očitno dokazano —, niste kulture narod, temveč — bar-bari. Torej le hrabro, vrlo naprej, gospóda, ali bodite prepričani, da se bo to maščevalo nad vami.

Človek, ki imaš razuma, sodi o takem počenjanju! Mi tudi sodimo o tem po svoji skromnosti in prihajamo do tega, da lahko izgovorimo na vsa usta: Vir takim činom je laška vzgo-jevalnica slovenskih renegatov.

Cikorijska, oni gospodje iz Trsta, tisti, ki vedno dajejo potuho takim ljudem so moralno odgovorni za take lopovske napade. Oni so, ki podpirajo zaslepljeno ljudstvo, oni so, ki si iz naših odpadnikov, iz izmečkov človeštva — ustvarjajo svoje junake, take barabe, katerim ni mar za drugo, nego da žrejo kakor živina, ter divjajo — na tak grozen način, da človek ni varen ni svojega imetja, ni — svojega življenja.

Še jedno besedo do gospoda namestnika, ekscelence grofa Gočssa. Ekscelence! Vi ste na glasu energičnega moža! Prosimo Vas torej, porabite svojo energijo tudi ozirom na dogodek na Kontovelju od minolega petka. Zaukažite strogo preiskavo, skrbite, da zlodějce doleti vsa ostrost zakona! Kajti pomisliti morate, da taka izzivanja navadno ne ostajajo brez posledic, marveč provzročajo rade zelo resnih posledic in hude nesreče posamičnikom. V boljše obveščanje vaših organov Vam naznanjamo, da so za jednega dotičnikov nabirali denarja.

Zadružno skladišče v Sinčivasi na Koroskem se je otvorilo v nedeljo dne 29. oktobra jako slovesno ob navzočnosti udeležencev iz vseh delov Koroske. Zbralo se je nad 1600 slovenskih kmetov, da so pričali, kako blagoslovljajo novi dom slovenskega oratarja, da se navdušijo ob ognjevitih govorih za svojo stvar. Res ogromna udeležba in sijajen uspeh slavnosti v Sinčivasi je najboljši odgovor na drzno izzivanje slovenskega ljudstva od strani znanega barona Rokitanskega, ki je dne 22. oktobra v bližnjem Velikoveu rohnel zoper vse, kar ne prisega na zastavo lažliberalnega in nemškutarskega »bauernbunda«, zlasti pa zoper slovenske duhovnike, ker se ti posvečujejo narodnemu in gospodarskemu delu med ljudstvom. — Lepo stavbo je ob 1. uri pop. blagoslovil mil. g. prošt iz Dobrevasi, L. Vavtičar. Potem se je vršilo slavnostno zborovanje, na katero je došel med drugimi tudi častitljivi starosta koroskih Slovencev, mil. g. prošt Lovro Serajnik iz Tinj. Zborovanje je bilo v lepo odlični veliki dvorani nove hiše. Zborovanje je otvoril g. vitez P o d g o r e, ki je prilično pozdravil v tolikem številu došle rodoljube in podal poročilo o novi stavbi. Gospodarska zadruga je imela doslej 15.323 gld. dohodkov in 14.583 gld. stroškov. — Na to so govorili o pomenu, namenu in delovanju zadruge ter o gospodarskem stanju našega kmeta gg. Ivan Kač iz Žalea, posl. Fran Grafenauer in odvjetnik dr. Šusteršič iz Ljubljane.

Navdušeni in temeljiti govori so našli v poslušalcih, ki so jim sledili z največjim zanimanjem, glasen odmev in živahno pritrjevanje. Iskrene besede, zlati nauki, katere je .bilo čuti tu, obrode gotovo lep sad, in navdušenje, ki je nastalo med poslušalci, gotovo ni bilo le hipno. Po nekaterih formalnostih se je zborovanje zaključilo z živio-klici cesarju in papežu. — Zborovalec so priredili prisrčne ovačije dr. Šusteršiču in mil. gosp. proštu Serajnik-u.

Na to je sledila svobodna zabava, na kateri je koncertirala godba. Kljubu tolikemu številu ljudstva ni bilo niti najmanjšega nerada.

Lepa slavnost je pokazala, da Koroska še ni propala!

Poziv. Na evetno nedeljo, dne 26. marca 1899, je v Lonjeru v gostilni pri županu 7 gospodov nabralo 3 gld. 54 novč. za družbo sv. Cirila in Metoda (podružnica na Greti). Enkrat že smo pozivali dotičnega gospoda, naj odda denar na določeno mesto. Danes ga opozarjamo še enkrat s pristavkom, da naj — ako ne stori svoje dolžnosti — eventualne posledice pripiše sam sebi.

»Brivce« prinaša v današnji številki, razun šaljivega gradiva, tudi krasno sliko, kako nemški Abraham žrtvuje Slovana!

Ignoranca «Piccolo»-vih urednikov. Neki prijatelj «Piccola» so v Križu iztaknili napis, in to še slovenski, da pripada Križ Nabrežini, oziroma sodnemu okraju komenskemu. Kako je to mogoče? Mar so odtrgali to vas od tržaškega ozemlja ter jo združili z Goriško? Grozno vprašanje, ki je res vredno, da so «Piccolovi» poizvedovali o stvari v sv. Križu samem. V pomirjenje svoje so izvedeli, da je to hiša na kraju vasi vzel v najem neki krčmar, ki je že iz Trsta znan kakor italijanofob. Ta krčmar je torej dal napraviti na najeti hiši napis, ki naznanja odkrito laž. Kajti Križ pripada še vedno občini in pokrajini tržaški ter nima niti najmanjše volje, da bi se ločil od iste, pa slovenski agitatorji naj rečejo potem, kar jim je drago! — Tako «Piccolo». Sedaj stojimo na razpotju. Ali so «Piccolovi» uredniki res tako slabo podkovani v zemljepisju «svoje» pokrajine, da ne vedo, da nekaj hiš sv. Križa res stoji na Sežansčini, ali pa vedoma trobijo laži v svet! Vse to le v namen hujškanja in ščevanja!

Dosedaj so baje Francozi imeli rekord v površnosti zemljepisnega znanja. Ker pa se bliža čas pariške svetovne razstave, se hoče menda «Piccolo» ovekovečiti z svojimi neumnostmi ter vzeti Francozom omenjeni rekord.

Ker pa je «Piccolo» pokazal tako fenomenalno nevednost vstvarih «svoje» pokrajine in se tako otročje veseli, izvedši, da nekaj ni, kar vendar je, ga moramo poučiti v njega grozo, da je tudi del neke druge vasi, še bližje Trstu nego sv. Križ, da je tudi del Proseka na Sežansčini, kar smo ravno mi že umeli izkoriščati, ko smo se na svojih shodih hoteli umakniti pred veksacijami magistratovih «komisarjev».

Čitateljem «Piccola» pa že moramo čestitati na glasilu, ki jih tako lepo dela — neumne!

Gorjé, ti ubogi kmet gorjé! Pišejo nam: Včeraj je bil pri meni kmet iz okolice. Pokazal mi je poziv tukajšnjega magistrata, s katerim zahtevajo, naj revni kmetič plača — 24 (reci štiriindvajset) goldinarjev davka od konjiča, ki kmetu vozi gnoj iz mesta!

Konj sam morda ni vreden 24 gl., a «slavni» magistrat zahteva toliko davkov od njega! Poziv grozi z eksekucijo, ako revež ne plača v osmih dneh! Ali čujete, gospod namesništveni svetovalec Schwarz?! Ali porečete zopet: kako rada nas ima mestna gospoda?!

Jaz nisem vedel, kaj bi svetoval temu revežu. Na vsaki način, pa bo rekuriral proti temu nezaslišanemu davku.

Ako bi kmetič moral 24 gold. plačevati od svojega kljuseta, bi pa morala gospoda, ki ima konje le za luksuz, plačevati vsaj desetkrat toliko!

Ker čujem, da je sličen «prijateljski»!! poziv zašel tudi k drugim našim okoličanom, jim svetujem, naj se združijo, ter naj primernim potom ukrenejo vse potrebno, da se ubranijo prijateljstva svojih «dobrih prijateljev»!

Iz-pred naših sodišč. Včeraj je obsojena: 43-letna Magdalena D. iz Komna zaradi težke telesne poškodbe po § 152. in 153. kaz. zak. v 10-mesečno poostreno težko ječo, ker je v prepiru Heleno Burlovič zabodla z nožem v trebuh ter ji s kamenom pobila glavo. — 20-letni kočijaž Ivan M. iz Trsta je dobil 3 mesece težke ječe zaradi hudodelstva javnega nasilstva, ker je dne 1. okt. razgrajal proti redarjem, ki so ga aretirali. — Rešen obtožbe je 38-letni Ivan Ambrozi iz Postojne, katerega so tožili zaradi poneverjenja davkov.

Mrlje v skrinji. Z Lloydovim parnikom «Habsburg» so pripeljali včeraj med drugim tudi neko skrinjo, v kateri je bilo, glasom deklaracije, «japansko blago». Ko je pa carinski urad odprl zaboj, je našel v njej rakev od einka s steklenim pokrovom, a v rakvi maziljeno truplo mlade ženske. Policija je doznala kmalu, da se je s «Habsburgom» pripeljal tudi oddajalec zaboja ter se nastanil v hotelu «Evropa». Dotičnik se je izkazal za Pavelna Hühna iz Merana. Isti je trgovec ter prihaja iz Manile. Tam je bila umrla mlada soproga njegovega druga v trgovini, Josipina Lechner, ki je izrekla v svoji poslednji volji željo, naj jo pokopljejo na domačih čeških tleh. Hühn je pokazal tudi dotični mrtvaški list, potrjen od našega konzulata v Manili. Ker uprava Lloyda zahteva razumno večjo vožnino, ostane rakev v carinskem uradu, dokler ta spor ne bo rešen.

Naša mladina. Včeraj popoldneso spravili 10-letnega učence Tomaža G. iz ulice Lazzaretto

vechio št. 10 v deseti oddelek tuk. bolnišnice, ker ga je bil neki drugi deček ob izhodu iz šole posunil, vsled česar je Tomažek padel in si strl desno nogo.

Legar v Jozefišču. V dekliskem sirotišču sv. Jožefa na Isterski cesti vlada legar. Od 150 gojenk jih je zbolelo 32. Deklice so spravili v bolnišnico pri sv. Magdalen. Pravijo, da je pokvarjena pitna voda povzročila nalezljivo bolezen.

Samomor. 42-letni delavec tuk. arsenala, Ivan Sušan, udovec in oče sedmero otrok, se je sinoči ustrelil v svojem stanovanju v ulici del Lloyd št. 3. Vzrok nam ni znan.

Nesreča na delu. 42-letni podavač Anton Parovel je delal včeraj v dvorišču tuk. bolnišnice. O tem je padel z odra kakih 6 metrov globoko. Težko poškodovanega so ga spravili v X. oddelek bolnišnice.

Radi tatvine in sokrivde je gosp. oficijal Titz včeraj aretiral 63-letnega Alojzija Benedettija iz Senigaglje in 33-letnega Viktorja A. iz Trsta. Prvega dolžé, da je tvrdki Erlambio in sin ukradel 48 velikih hlovov, vrednih 100 gl., ter jih prodal neki italijanski ladiji za 45 gl.; poslednji da mu je pomagal o tem.

Aretiranje. Včeraj so zaprli denarničarja tuk. kluba Ciccone, ki je bil izginil, ko si je prisvojil 100 gl. iz društvenega premoženja.

Najdeno. Na policiji je shranjena novčarka z zneskom denarja, enim kolkom in tremi ključi.

Dražbe premičnin. V petek, dne 3. novembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici S. Maurizio št. 14, knjigarna; v Barkovljah št. 153, hišna oprava; v ulici Ireneo št. 4, hišna oprava; v ulici S. Lazzaro št. 8, hišna oprava; v ulici S. Nicolò št. 9, hišna oprava in sukna; na južni železnici magazin št. 11/10, voz in rešeta.

Različne vesti.

Misterijozen umor na Ogorskem. V Araverskem komitatu je krščansko prebivalstvo mesteca Namesto v silnem razburjenju. Na stopnjicah stare kleti, katere že dolgo časa nihče ni rabil, je neka dekla zapazila znamenja krvi. Vsled tega je stopila v klet in tu je dobila v nekem kotu moško truplo. Vsled njenega kričanja so prihiteli sosede v klet in zapazili, da ima umorjeni, ki je imel na sebi samo spodnje hlače, globoko rano čez gola-nec. Umorjeni je 17-letni pastirček Janez Erehlan. Na lokalnem ogledu se je konstatovalo, da v truplu ni krvi. Pred vzhodom v klet so dobili krvavo desko, na kateri so morilec prenesli v klet gotovo že mrtvega pastirčka. Ker smrtna rana sega od jednega ušesa do drugega, je povse izključeno, da bi se bil Erehlan sam umoril. Zadnjič so videli Erehlana živega v družbi žida Jakoba Jakobsona, katerega vzdržuje občina. Tako poročajo »Narodne Noviny« v Turčanskem sv. Martinu.

Izumitelj stroja za zlaganje črk, Otmar Morgenthaler, je umrl 28. t. m. v Baltimoru.

Za nabiralce poštnih znamk. Vsled naredbe tajnika državnega poštnege urada se bodo na Nemškem od dne 1. januarja 1900 naprej izdajale nove poštné znamke z doprsko sliko Germanije.

Zavoljo računskega pogreška v smrt. Iz Vel. Varadina javljajo: V Sarkadu se je mlada poštarica Roza Pataki ustrelila. O mesečnem sklepnem računu se je pokazalo, da manjka 1010 gl. Poštarica je mislila, da so ji ta znesek ukrali. Ker ga ni mogla nadomestiti, je izvršila samomor. Ponežiša preiskava pa je spravila na dan, da je sklepní račun kazal omenjeni primanjkljaj le vsled — računskega pogreška.

O Levčevem „pravopisu“.

(Dalje.)

Ej da, ta nesrečni kot! Tudi g. prof. Levec ga rabi (v točki 447 in drugod) in misli, da je kot švabski als; ali slovenski narod sploh ne pozna in nikdar ne rabi besede kot v pomenu švabskega als, wie; da, niti v primerjalnih slučajih ne, kajti v teh slučajih govori narod kakor ali ko in ne drugače. Hoté ga izvajati po koti-kakoti, ali to je

vse prisiljeno in proti vsem pravilom slovenskega glasoslovja, saj ni razloga, da bi baš besedi »kakoti« spreda in zada zloge tako nenaravno odsekavali in potem oni odseček »— kot —« neprekosljivim izrazom rabili: nego v sitni zadregi je bil oni pisatelj, ki je prvi ta kot uvel, kako bi svoj als slovenski povedal, — izmislil si je in nam vrnil ta povsem neopravičen kot, seda pa kotkajo, da je groza. Sloven pa tudi besede koti ne pozna, nego govori: jasno ko ribje oko, belo ko sneg —; jaz, tvoj prijatelj, ti tako svetujem —, rodil se je siromak, umrl je bogataš —, okrajni ured in sod (das bezirksamt als gericht), viši deželni in prizovni sod (das oberlandes-als berufungsgericht) . . . Tudi v vseh drugih Slovanih nikjer ne nahajaš besede kot za rečeni pomen nam toliko vsiljevani, — in pa če bi bila vsaj blagolglasna besedica, ali tudi to ni, ostane gerda spaka čisto nepotrebna, tore ogibaj se je.

Vse kaj drugega je štajerski kakti, pametno skrajšan po kako-ti, in ga štajerski Sloven tako rabi za pomen švabskega wie, nikdar pa ne za švabski als, n. p. Predajam ti, moj sin, vso vlast! delaj, gospodari kakti drago, ali glej, da ne razsi-paš imenja! — V tem pomenu se nahaja tudi v Miklosičevih spisih.

Prav taka gerda spaka je t. o. d. a (192. 693.) za švabski: aber, allein, indessen, jedoch. Toda ne pomenja prav ničesar, — zaman iščeš te besedice v drugih Slovanih, ne najdeš je, ne poznajo je, tore tudi v nas ni opravičena; saj starši naši književniki je niso poznali, nego čisto po nepotrebem jo je Janežič iz mezinca izsesal in jo nam vsilil, — seda pa brezbrizno »toda« ko da bi bilo res vrolepo izraženo! — Mi in Hrvati imamo: a, ali, no (nu), n. p. Jaz ti dam kar me prosiš, ali ne povej nikomur . . . Kupim ti lepo novo zimsko krilee, hčeri moja, n. o, bodi bolj pridna . . .

Besedica raz je v vseh Slovanih neločljiva, nerazdruživa predlog, tore nej slovan-sko in ne slovensko, da jo rabimo za samosvoj predlog s tožilnikom (704.), n. p. raz drevo, raz mizo pasti . . . raz konja razsesti (dovolj je rečeno konja razsesti) . . . , nego pravilno jo rabimo le v sestavljanju z glagolami, samostavnikami in pridevnikami. — sicer pa pravimo n. p. odejo razenj (z njega) potegniti . . . jermena razenj rezati . . . — no, to je jedina izjema, ki nikakor ne opravičuje, da bi raz nam splošno rabil samosvojim predlogom, saj nikoli ne čujemo niti ne: raz-njo — gorenjščina pa nam more toliko manje odločevati takega rabljenja, ker ga vsi drugi Slovani samosvojim predlogom nikdar ne rabe.

Gerdo pregerdo švabenje je tudi ono ravno za švabski: eben . . . , gleich . . . , n. p. akoravno, čeravno, dasiravno, ravnotako . . . to so gerde švabne spake, ali žal, da se jih nihče ne ogiblje, nego pridno jih rabe celo naši boljši pisatelji; no, naš narod tega ne pozna, nego pravi: ravna palica (če ni kriva), ravna pot, ravna cesta (če ste brez ključev in ovinkov (ali morete kiti klančasti) . . . nikdar pa ne: akoravno, čeravno, dasiravno, ravnotako . . . , nego govori: ako tudi, četudi, dasi tudi, prav tako, baš onako, lih seda . . .

To vse bi moral g. prof. Levec dobro vedeti, ali on ne le da čisto nič ne graja takih spak, nego še v pravila jih vzprejema in sam rabi, potem pa hoče nas učiti slovenskega pravopisanja!!

(Pride še.)

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario žtev. 2.

(šolsko poslojpe).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti postavijo se na brod ali železnico, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah za enkratno insercijo se plača po 1 nč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 glđ. ter se plačujejo četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nčv.

Posređovalnica za potovanja.

Alojzij Mozetič Piazza Negotiante 1. daje pojasnila za vsakršna potovanja in sprejema predplačila za obisk svet. razstave v Parizu l. 1900.

Zaloga krompirja, zelja in fižola.

Vatovec Jak. ulica Vienna številka 5 ima zalogo krompirja, zelja fižola in drugih pridelkov Razprodava na debelo.

Zaloga olja, mila in kisa.

Vatovec Anton Ulica Torrente št. 26 Prodaja olja, mila in kisa na drobno in debelo. Naročila izvršuje točno.

Krčme.

Jurković Mate ulica Carintia št. 25 toči izvrstno črno in belo istrsko vino ter ima dobro domačo kuhinjo.

Jak. Perhauc Via Acquedotto št. 8 Zaloga vsakovrstnih vin in botelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Pirih Ivan Via Media št. 3., krčmar, toči črna in bela vina in pivo prve vrste kuhinja izvrstna, cene zmerne.

Lozić Jurij Androna S. Lorenzo (za magistratom). Zaloga pristnega dalmatinskega vina po najnižjih cenah. Razprodaja od 5 litrov naprej. Na zahtevanje se pošilja na dom in na deželo.

Potočnik Fran, ima gostilno v ulici Ireneo št. 1., toči istrjansko, dalmatinsko in belo ipavsko vino, in Steinfeldsko pivo; vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Stantič Josip „pri Pepetu Kraševcu“ na Rožariju poleg cerkve Sv. Petra pod ljudsko olo, ima veliko zalogo obuval. Sprejema tudi naročila.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Trgovci.

Nazarij Grižon Via Giulia 64 prodaja vsakovrstnih jestvin, kolonijalnega blaga in olje

Ant. Furlan Piazza S. Francesco št. 2. Prodajalnica jestvin in kolonijalnega blaga. Postrežba točna cene brez konkurence.

Abram Fran Via S. Francesco št. 22 Trgovec z dogami in sodarski mojster, izdeluje vsakovrstne sode in posodo. Delo solidno, cene zmerne.

Jak. Perhauc Via Stadion št. 20, pekarna in slaščičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. V sprejema tudi domač kruh v pecivo. Postrežba točna.

R. Kolar na oglu ulice Geppa in delle Poste Nuove, prodaja kolonijalno blago delikatese, likere itd.

Marija Čokelj na Korzu št. 8, priporoča slav. slovenskemu občinstvu svojo prodajalnico, v kateri se dobiva po primernih cenah vsakovrstno blago, zlasti perilo za gospode in gospe, narejene obleke za gospe in otroke. V istej zalogi ima na razpolago vsakovrstne potrebščine za gospe. Postrežba je točna in cene nizke.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni Commercio in Tedesco, ki sti shajalski Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogo drugih časnikov.

T. Zadnik Via S. Francesco št. 16, mesar, postreže z vsakovrstnim mesom po zmernih cenah. Na željo pošilja na dom.

I. Tavčar, krojač Via delle Beccherie št. 6, priporoča se slovenskemu občinstvu.

Fran Hitty, Via Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega mafaktornega blaga in drobnarij Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Novak Mihalj, trgovec, ulica Sv. Catarina št. 9., priporoča svojo zalogo kolonijalnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

Dr. Danilo Majaron naznanja v svojem in svojih sorodnikov imenu prežalostno vest, da je njih preljubi oče, ozir. tast, stari oče in strije, gospod

Anton Majaron

posestnik v Borovnici

sinoči 29. oktobra ob 10. uri po kratki mučni bolezni, prejemi sv. zakramente, v 74. letu svoje starosti izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb pojde jutri, vtorek, popoldne ob 4. uri iz hiše žalosti v Borovnici št. 38 na farno pokopališče.

Prosi se tihega sočutja.

V LJUBLJANI, dne 30. oktobra 1899.

(Druga obvestila se niso izdala.)

Božične jaslice

z mnogovrstnimi zrezanimi slikami in živalmi, vse jako naravno narejeno. Cene od 20 glđ. naprej

Kipi svetnikov, vrezani na lesu.

Križev pot. postaje (Relief) kakor tudi vse rezbarije.

Sveta polaganja v grob, altarje, propovednice, krstne kamne, okvirje, vsakega štila in lesa, se opravijo in pozlate v obliki polni efekta, izdeluje večkrat odlikovana

delavnica za krščansko umetnost

JOH. BAPT. SCHMALZL, rezbar St. Ulrich, Gröden, Tirol.

Cene kipov svetnikov, izborno napravljanih, poljubnih oljnatih barv in pozlačenih:

Velikost: em.	20-30,	30-40,	50,	60,	70,	80,
Cene a. v. gl.	10.—,	12.—,	15.—,	18.—,	23.—,	26.—,
	90,	100,	120,	130,	150,	170.
	30.—,	35.—,	45.—,	60.—,	85.—,	100.—

Kristove podobe, fino na lesu vzrezane, oljnat barvane, z žebelji in napis, cena za vsako:

Velikost: em.	20,	25,	30,	40,
Cene a. v. gl.	2.—,	3.—,	4.—,	5.—,
	50,	60,	70,	80,
	7.—,	10.—,	13.—,	17.—,
	22.—,	28.—,	39.—,	45.—,
	60.—,			

Kar ne ugaja, se vzame nazaj.

Nikolaj Terškan!

trgovec v Ljubljani

priporoča ob pričetku sezone svojo **izborno kisló zelje v sodčehih po 200, 100, 50 in 25 kg.,** kakor tudi sveže zelje v glavah.

Pri sodčehih po 200 in 100 kg. se računí brutto za netto, pri pošiljatvi po 50 in 25 kg. pa se plačajo prazni sodi po 70 in 50 kr. Posebno prilíčno za večje rodbine in gostilničarje!

Cene brez konkurence.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

V nedeljo dne 15. oktobra sem odprl gostilno

Adria v ulici Nuova št. 11.

Točilo se bo črno in belo dalmatinsko vino. Kuhinja je preskrbljena z vsem potrebnim. Priporočam se slavnemu občinstvu za dober obisk.

Zajedno priporočam svojo

zalogo vina

v ulici Carintia št. 11, kjer se dobiva vino na drobno in debelo po najnižji ceni.

Filip Ivanišević.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Na prodaj

je nekoliko kvintalov domačega špeha. Trgovina G. Kovačić, Via delle poste, poleg rudečega mosta v Trstu.

JAK. HENRIK HUBER

trtnica za ameriksanske trte in cepi
Tovarna kemičnega gnoja „KOPROS“ v Boljuncu (Istra)

ZALOGA:

TRST - Via S. Apollinare št. 4.
Telefon št. 201.

Ameriksanske trte in cepi.

CENE:

	I. zbirka		II. zbirka	
	100 kosov gl. kr.	1000 kosov gl. kr.	100 kosov gl. kr.	1000 kosov gl. kr.
Kolči ameriksanske	1.50	12.—	1.—	8.—
Blife	4.—	35.—	2.50	20.—
Cepi na	20.—	180.—	15.—	120.—

Vsprejemajo se naročbe za razna cepljenja po želji naročnika in to od februarija do zvršetka aprila.

Kemični gnoj „KOPROS“

sestavljen iz kvantitete dušika, forforičnega kislica, potaše in apna, katere snovij so potrebne za živilo rastlin.

Služi čudežno za gnojenje trti, sadnega drevja, špurgelna, vrtnine in žita.

Cena: Žakelj od 25 kg. glđ. 2.—; od 50 kg. glđ. 3.80; od 100 kg. glđ. 7.50, se žakljem vred.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST - Via Malcanton št. 1 - TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimule in peresule, ogledal in železnlh blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

Spiritus sinapis compositus ALGOFON.

edino sredstvo proti zobobolu, revmatlč. glavobolu, migreni itd.
Steklenica z navodilom stane le 20 nčv. ter se dobiva jedino le v lekarni

PRAXMARER (Al due Mori) Piazza grande TRST
Paziti na ponarejanja.

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena „Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in prav olikatí) ter se dobi za predplačilo 1 glđ. 80 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti postnemu povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju, III. Bez., Hebergasse N. 15, I. St., Th. 12.**

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj.

Fran Valetič

gostilničar, naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel gostilno konsumnega društva v sv. Križu pri Trstu, a da obdrži tudi svojo dosedanjo gostilno v ulici Solitario št. 12.

Priporoča se torej za obilen obisk v obeh imenovanih gostilnah.

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapecarij

od Viljelma Dalla Torre v Trstu

Trg S. Giovanni hiš. št. 5 (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo!